

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

— Maturantke ženskega učiteljskega šolskih sester v Mariboru iz leta 1915. se vabijo na sestanek 24. avgusta 1925 ob 10. uri v samostanu. Pridite vse!

— Kdo izmed gg. tovarišev(ice) ve za kako primerno stanovanje z zajtrkom za učiteljske učiteljice ljubljanskega državnega učiteljskega hčerko tovariša, naj naznani to s ceno vred uredništvu »Učit. Tov.«.

— Nova carinska tarifa. Tiskovna zadruga v Ljubljani je pravkar izdala Zakon o obč. carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami kakor tudi pripad ne odredbe. Nanjo opozarjamo vse pridobitne kroge, ki knjigo dobe pri založnici za ceno 26,50 Din s poštnino vred.

Imenovanje.

— Imenovanja in razširjenja meščanskih šol. Melhior Risma, ravnatelj meščanske šole v Vojniku, je imenovan za ukazom za ravnatelja meščanske šole v Slovenski Bistrici, ki se otvori s šolskim letom 1925/26.; na meščanski šoli v Ljutomeru pa je g. minister prosvete dovolil paralelno prvega razreda.

Učiteljski pravnik.

— Št. Všetje vojaške službene dobe. Tovariša V. E. v B. opozarjam za slučaj, da se pritoži na Državni svet z ozirom na tozadevni članek v »Učit. Tov.« glede izvajanja m. n. prosvete, da: »... te odredbe, na katere se prošile opira, pa so veljale le za avstrijske državne uradnike, a ne tudi za učitelje osnovnih šol itd.«, na § 9. zakona z dne 10. decembra 1888, betreffend die Regelung der Personal- u. Dienstverhältnisse (Končnik 23. zv.), kjer pravi »Die den Volks- oder Bürgerschullehrern im Grunde ihrer militärischen Dienstleistung gebührenden Versorgungsansprüche sind gleich jenen der Civil-Staatsbediensteten durch das Gesetz vom 27. Dezember 1875 (R. G. Bl. Nr. 158), festgesetzt.« — Luči.

— Š. V. določbe iz zakona o budžetskih dvanajstih za avgust—november 1925. Prinašamo izleček najvažnejših členov zakona, ki se nanašajo na državne uslužbence.

Člen 2. Odobrava se kraljevski vladi, da sme utrošiti za mesec avgust—november leta 1925. preko iznosa odobrenih kreditov na part. 57 še znesek 50 milijonov dinarjev za uveljavitev uradniškega zakona in zakona o prometnem osebju.

Člen 7. Vse odredbe finančnega zakona 1924/25, kolikor niso bile ukinjene s členom 11. zakona o dvanajstih za april—julij leta 1925, ali z drugimi zakoni, veljajo tudi za čas, za katerega se odobravajo krediti po tem zakonu.

Člen 11. Odobrava se naknadni kredit po part. 57 budž. dvanajstih april—julij l. 1925. v znesku 45 milijonov dinarjev za uveljavitev uradniškega zakona in zakona o prometnem osebju.

Člen 14. Komorska doklada se pobira do uveljavljenega zakona o izenačenju neposrednih davkov za vso kraljevino po čl. 242 zakona o ustroju vojske in mornarice od vseh davčnih obvezancev v državi neglede na to, da li plačuje kdo slične doklade že po starejših zakonih.

Člen 20. Vsa izvršena izplačila na plače, pokojnine, doklade in potne stroške državnih uslužbencev za čas od 1. septembra 1918 do 31. marca 1925, za katere ni bilo svoj čas dovoljno kredita, se priznajo kot stalni izdatki in se morajo kot taki zaračunati.

Člen 39. Državni uslužbeni, ki so bili pred uveljavitvijo zakona o ustroju vojske in mornarice od 9. avgusta 1923 in uradniškega zakona od 31. julija 1923 izven službe (v pokoji, odpuščen, v ostavki), pa so bili po uveljavitvi teh zakonov vnovič sprejeti ali bodo sprejeti v drž. službo, ne morejo biti upokojeni po novem zakonu pred potekom 3 let, odkar so vstopili vnovič v službo. Če se upokojijo takoj uslužbeni pred potekom 3 let, se jim odmeri pokojnina po odredbah prejšnjih zakonov, vendar na podlagi prejemkov, ki so jih imeli ali bi jih imeli, preden so vnovič vstopili v državno službo, in ki ustrezajo položajni plači, ki so jo dobili z reaktiviranjem. Čas, ki so ga prebili v državni službi, odkar so bili vnovič sprejeti, se jim računa procentualno. Rok 3 let se računa po efektivnem trajanju. Ta določba se ne nanaša na one, ki so bili upokojeni pred razglasitvijo tega zakona, bodisi da jim je pokoj-

nina regulirana ali ne. Od tega so izvzeti oni uslužbeni, ki morajo biti upokojeni pred potekom 3 let po samem zakonu, kakor tudi oni, ki so dovršili število let za polno pokojnino, ti pa le pod pogojem, da ne bodo upokojeni na lastno prošnjo. Dalje se ne nanaša ta odredba na one uslužbence, ki bi bili pred potekom šletnega roka upokojeni po členu 137., zadnji odstavek, uradniškega zakona (poškodbe ali bolezni, ki se je pojavila kot posledica izvrševanja službe), in pa na družinske pokojnine uslužbencev, ki so umrli kot aktivni pred potekom šletnega roka.

Člen 40. Uslužbeni, ki bodo napredovali v višjo skupino, dobe pravico na osebno pokojnino po prejemkih te skupine šele potem, če so prebili v tej skupini najmanj eno leto službe; v nasprotnem primeru jim pripada pokojnina po prejemkih one skupine, v kateri so poprej bili. Od tega so izvzeti oni uslužbeni, ki se upokojijo zaradi poškodbe ali bolezni, ki so si jo nakopali v službi, in pa oni, ki so dovršili 60 let starosti, ali pa so postali duševno ali telesno nesposobni za službo. Ne velja pa to za družinske pokojnine državnih uslužbencev, ki umro kot aktivni.

Člen 41. Osebe, ki so dovršile 60 let starosti, ne morejo biti sprejete v državno službo.

Člen 50. Odredbam členov 31, 239 in 243 uradniškega zakona se daje sledeče zakonito tolmačenje: Povišek 15% najvišje stopnje osnovne plače se računa za pokojnino samo onim državnim uslužbencem, ki imajo 35 let efektivne službe, oziroma onim uslužbencem državnih prometnih ustanov (železnica), ki imajo 26 oziroma 32 let efektivne službe. Državnim uslužbencem, za katere je izdana odločba, da se ne prevedo, pa so bili zaradi tega upokojeni, kakor tudi onim, za katere v obče ni bila izdana nikakoli odločba o prevedenju, a ki so upokojeni pred potekom roka, ki je določen z zakonom za prevedenje, in sicer neglede na to, da li so do upokojitve dovršili zakonito število let službe oziroma dosegli starost, s katero morejo po zakonu iti v pokoj, pripada pokojnina po plači, ki so jo imeli za časa upokojitve, in sicer po prejšnjih zakonih.

Razpisi služb.

— Razpis stalnih učnih mest na osnovnih šolah ljubljanske oblasti. Veliki župan ljubljanske oblasti, P. br. 10.474. Ljubljana, dne 17. avgusta 1925. Na osnovnih šolah v ljubljanski oblasti se razpisujejo nastopna stalna mesta, in sicer: I. Srez Kamnik: 1. na šestrazredni osnovni šoli v Mengšu eno mesto za šolskega upravitelja; 2. na trozredni osnovni šoli v Trzinu eno mesto za šolskega upravitelja. II. Srez Kranj: 1. na dvorazredni osnovni šoli v Smledniku eno mesto za šolskega upravitelja. III. Srez Laško: 1. na trirazredni osnovni šoli v Jurkloštru eno mesto za šolskega upravitelja. IV. Srez Krško: 1. na osemrazredni osnovni šoli v Mokronogu eno mesto za učiteljico. V. Srez Ljubljanska okolica: 1. na petrazredni osnovni šoli pri Sv. Petru pri Ljubljani eno mesto za šolskega upravitelja. VI. Srez Radovljica: 1. na enorazredni osnovni šoli na Dobravi pri Jesenicah eno mesto za šolskega upravitelja; 2. na enorazredni osnovni šoli na Dobravi pri Kropi eno mesto za šolskega upravitelja. — Prošnje, in sicer za vsako učno mesto posebe, ki jim je priložiti službeno razpredelnico, zrelostno in usposobenostno izpričevalo v izvorniku ali v sodno overovljenem prepisu, izpisek iz osebne popisnice o dosedanjem zaporednem službovanju in o vseh dosedanjih bolezenskih in drugih dopustih, overovljen po šolskem upravitelju in sreskemu šolskem nadzorniku ter zdravniško izpričevalo, ako prosilec še ni stalno nameščen, naj se vložijo pri pristojnem šolskem upraviteljstvu najkasneje do 5. septembra 1925. Šolski upravitelji jih mora v dveh dneh odposlati po občajni uradni poti pristojnemu sreskemu poglavarju. Prošnje, opremljene s predpisanim spiskom prošilcev, naj predložijo sreski poglavarji najkasneje do dne 10. septembra 1925 velikemu županu ljubljanske oblasti v Ljubljani. Po tem roku dosepele prošnje se ne

bodo upoštevale. Prošnje je opremiti s kolkom za 5 Din, vsako prilogo, razen službene razpredelnice, pa s kolkom za 2 Din.

Naša gospodarska organizacija.

—g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. Tov. Alojzij Willitzer, učitelj v Cerknici, 15 Din. Letošnji prejemki znašajo doslej 6506 Din. — Tovariši(ice)! Spominjajte se ob vsaki priliki konvikta, da čimprej dosežemo svoj cilj. Skrbite, da se uvede na vseh šolah ljubljanskega okrožja Slavoj Dimnikov zemljevid »Kamniške planine«, ki ga je založilo naše društvo. Komad stane 10 Din. Pri skupnih naročilih najmanj 10 izvodov stane samo 7,50 Din. Blagajnik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k »La dame de Monsoreau« »Zvestoba do groba«. 9. zvezek knjižnice »Jutrovi« romanov je pravkar izšel. Ne dvomimo, da ga bodo z veseljem pozdravili vsi prijatelji dobre knjige. »Gospa de Monsoreau« šteje med najboljše Dumasove historične romane in je vsakega prva za glasovito trilogijo v »Treh mušketirjih«. Roman je vzbudil zasluženo pozornost, obče zanimanje in soglasno priznanje. Prevod sledi francoskemu originalu in je neskrupuloz. Posebno prednost mu pa daje, da je bogato ilustriran ter prinaša deloma posnetke originalnih ilustracij velike francoske luksuzne izdaje, deloma pa ilustracije — lesoreze — domačega ilustratorja, ki je povsem pogodil dobo in žanr. Knjiga obsega 28 pol ali 419 strani, naslovna slika je originalova, notranji naslovniki list pa prinaša tudi dobro pogoden portret avtorjev, a zaključna vinjeta dobro pogodeno šaljivo vinjeta s sliko debelega bratra Gorenflota pred vinskih sodi.

Frater Gorenflot je Dumasova šaljiva figura, posneta po Shakespearovem Falstaffu, sama pa je bila vzor na Sinkiewiczzevega Zagloba, Gorenflot je ne baš glavna, pa vendar ena glavnih oseb romana. Kralj Henrik II. in vojvoda d'Anjou sta nosilca historičnega ogrodja povesti, junaški De Bussy in krasna Diana glavna junaka, njuna ljubezen je oni dogodek, iz katerega se rodi vse gorje. Saint Luc in grof de Monsoreau sta akterja, ki služita za folijo, Chicot pa je utež Gorenflota. Ta dva skrbita za zabavo, za zapletek, prigodo, anekdoto, za smeh, za »rozino v peccivo«, oba se udeležujeta politike in intrige, eden premeteno, drugi šegavo. Oba rada sedeta tudi k pijači in jedači in se iznebita včasih kakšne okrogle. Gorenflot pa ne moti njegov karakter, da je jezež in pijanec in babjek, kajti obenem je vere sin svoje cerkve, izvrševalec njene politike. Zato čuti včasih tudi kakšno goriko po debeli plati, včasih pa tudi obleži pod sodom...

Toda pred vsem nas zanima tragika Bussyja, plemiča brez madeža, in Diane, prevarane devojke, ki končno sledi klicu svojega srca. Toda njena sreča traja kratko. Ko prikipi do vrhunca, jej zločin iztrga najdrago.

Roman je poln divne stare romantike, ki je ni več v moderni literaturi. Toda modri njen cvet še vedno dehti, še vedno se pri takšnem čitvu orose nežne oči, in tudi debelokožnejši bralec ne more knjige odložiti neprebrane. Slovenski prevod bo v današnjih dobi, ko je tako malo zares dobrega čitva, trikrat dobrodošel, tembolj, ker je za obširno, pa zelo okusno izdelano in bogato ilustrirano knjigo cena prav nizka. (45 Din broširan, 55 Din v polplatno in 65 Din v platno vezan izvod).

»Jutro« bo nadaljevalo svojo popularno zbirko in jo bo še bistveno popopolnilo z originali in najboljšimi prevodi romanov vseh narodov in dob. »Jutrova« knjižnica je že sedaj dragocen zaklad pripovednih spisov, in obče priznanje je dokaz, da smo tudi v tem pogledu na pravi poti.

—k Izabrane pjesme i pripovjesti za mladež od R. F. Magjera. Pod naslovom »Djurdjice« izdala je zaslužna za našu kulturo knjižara St. Kugli u Zagrebu (Ilica 30) izabrane pjesme i pripovjesti za mladež od hrvatskoga pjesnika i pripovjedača R. F. Magjera. Knjiga je raskošno opremljena, u tvrde korice uvezana sa naslovnim listom od I. Rocha, portretom autorovim od H. Reymanova i predgovorom J. Glembayeve, koja tom prilikom prikazuje 25-godišnji književni rad samoga pisca.

Kako su Magjerova omladinska izdanja prevedena na česki jezik i doživila više izdanja, spomenut ćemo tim povodom sljedeće:

Kad je Magjer god. 1905. nakon petogodišnjega književnikovanja, prikupio i zasebno izdao svoje pjesme i pripovjesti za mladež »Slavice«, donijeo je osječki ugledni dnevnik »Die Dra« pod uredništvom sadašnjega urednika Lavoslava Selingeru a 80. broju od 4. VII. 1905. sa potpisom: K. vrlo pohvalno prikaz, gdje se uz ino kaže: To je lijepo opremljena knjiga pjesama i pripovijedaka koja u lijepom i laganom slogu svojim zanimivim sadržajem podržaje napetu pažnju kod djece... Knjiga potpuno odgovara svojoj zadaći i mi čestitamo mladom učitelju na uspjehu i želimo, da u svojem i interesu hrvatske mladeži još čitav niz pozanje takovih i većih uspjeha.

To je bila prva kritika, dok je istim povodom, sada već pokojni, najodličniji naš noviji pedagoški i omladinski pisac, Davorin Trstenjak pisao u mostarskom »Osvitu« (broj 42. od 2. VI. 1906) ovo: »Medju narodnim učiteljima pojavio se vrlo marljiv i plodan omladinski pisac R. F. Magjer. Nema sumnje, on je nadaren čovjek. U njega ima jak nazor za pisanje i književno stvaranje. Što se zametne u njegovoj duši, to mora da se i rodi, a porodaj mu je posve lak. Njegovo pero ne sustaje, nego leti.

Neka ga nutarnja sila nagoni, da se žuri, kao da se boji, da će zakasniti. On je kao ona zdrava mati, koja jedno čedo u naramku nosi, a drugomu se već nada i raduje.

On ljubi svoju duševno djecu. U ljubavi su mu začeta i rođena. A to je mnogo. To su sposobnosti, koje nam jamče, da mladi pisac nije bljesak, koji sijevno, pa ga nestaje, nego da je svijetlo, koje će sve ljepše sijati i grijati.

Trstenjak svoj prkaz svršava riječima: »Mi se stariji njegovi drugovi radujemo i iskreno veselimo njegovom radu i mnogo očekujemo od njegovog mara i dara. Na nama je red, da ga pomognemo. Pisac stvara čitatelje, ali čitatelji i njega.

Da svaka škola s ove i s one strane Save uzme u učeničku knjižnicu samo po jednu njegovu knjižicu, bilo bi lijepo i dovoljno, a koliko bi tek valjalo, da uzme i to koju za nagradu djeci! Najtoplije preporučam ta djela školama i roditeljima, a piscu bratski pozdrav!

Tu zasada svršavamo povodom izdanja »Djurdjice«, za koje vrijede obe gornje ocjene, pa je suviše dodavati svaka druga riječ — tim više, što je kritika za samo najnovije gore spomenuto Magjerovo djelo rekla, da spada medju bisere naše omladinske književnosti, jer je pisano vanrednim pjesničkim i duševnim promatranjem, a po sadržaju vanrednoga i trajnoga interesa.

—k »Prerod« s prilogo »Zdravje«. Izšla je 8. številka tega občeprijubljene lista, ki si stalno pridobiva simpatije vseh krogov. Kar moramo z veseljem pozdraviti je to, da list brez ozira na levo in desno pove — včasih prav brkoko — resnico. Z veseljem opažamo, razvoj protialkoholnega gibanja, ki temelji na stvarni podlagi in vsestranskem upoštevanju teh razmer. List ni prenapet, temveč vseskozi pravilno usmerjen. Zato ga bo s pridom bral vsakdo brez razlike stanu. List stane samo 25 dinarjev na leto ter se naroča pri upravi »Preroda«. Ljubljana, Poljanski nasip št. 10.

—k Zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. II. natis, pregledan in s kazalom izpopolnjen. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Cena 22.—, s poštnino Din 23,50.

V zbirki zakonov je izšel 2. natis Zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. Izdaji je pridejano obsežno kazalo, ki zelo olajša hitro orientacijo v zakonu. Poleg tega je pridejana tudi tabela, na podlagi katere se takoj lahko izračunajo prejemki državnih nameščencev in nastavljenecv.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ KAMNIŠKO UCITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 13. junja 1925 v šolskem poslopju v Domžalah. Od 82 članov jih je bilo navzočih 64.

Hospitacija. Pred zborovanjem je bil kot prva točka dnevnega reda praktičen nastop v VI razredu, Tovariš Stenovc je obravnaval prostornino soda.

Otvoritev, poročila, dopisi. Po dokončani hospitaciji je tovariš predsednik Tomo Petrovec otvoril zborovanje. Pozdravil je najprej navzoče zborovalce, ki so se kljub slabemu vremenu v velikem številu udeležili zborovanja. Nadalje je

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

pozdravil g. sreskega šolskega nadzornika Miroslava Pretnarja. vse na novo vstopivše člane, čestital k poroki tovarišici de Toni in izrazil tovarišu Tiranu sožalje k izgubi očeta.

Potem so se prebrali došli dopisi. Nadalje se je razvila kratka debata o praktičnem nastopu G. nadzornik Pretnar se je končno zahvalil tov. Stenovcu za njegov trud. Zapisnik zadnjega zborovanja se je prebral in vzel na znanje. Tovarišica blagajničarka je potem poročala o stanju blagajne.

Direktive delegatom. Kot prihodnja točka so bile direktive delegatom za pokrajinsko skupščino UJU v Šoštanju.

Pri slučajnostih je omenil tovariš predsednik, da je odločno proti temu, da odhajajo nekateri zborovalci pred sklepom zborovanja. To naj se v prihodnje opusti! Končno se je tovariš predsednik poslovil od odhajajočih tovarišev in tovarišic, ki so premeščeni v drug okraj. Odhajajo naši prijatelji in tovariši in zapuščajo vrzeli, ki jih bo težko dobro izpolniti. Poslovil se je od vrlega tovariša Antona Germeka in njegove soproge, oba zapuščata Krašnje ter se preselita na Jezico pri Ljubljani. Poslovilne besede je govoril tudi našemu dragemu tovarišu Rudolfu Knezu, ki je premeščen iz St. Vida pri Lukovici na Ig pri Ljubljani. Vsem trem pa je naročil, da nas ohranijo v dobrem in prijaznem spominu.

Nazadnje se je predsednik ponovno zahvalil vsem zborovalcem in tov. Stenovcu, voščil vsem vesele počitnice ter zaključil zborovanje.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA je zborovalo v soboto, dne 9. maja t. l. v osnovni šoli vidonski. Udeležba zelo lepa: navzočih je bilo 89 tovarišev(ic).

Uvodoma je tov. predsednik opozoril na prirodno lepoto gornjega Prekmurja, ki nudi v svojem bahatem zelenju posetnikom izreden užitek.

Zapisnik občnega zbora je tajnik prečital, nakar je bil isti odobren.

Med dopisi se je obširneje razpravljalo o dopisu Učit. doma v Mariboru. O občnem zboru Učit. doma kakor tudi o ustroju in delovanju te ustanove je obširno poročal tov. nadzornik Fran Cvetko. — Več govornikov se je toplo zavzemalo za razširjenje mladinskega lista »Zvonček«. — Končno je tov. predsednik priporočal pristop k »Samopomoči«.

Predavanje. Tov. nadzornik Fran Cvetko je podal metodiška navodila za praktični pouk v računstvu. Navodila so bila res strokovnjaško sestavljena; obdelana je bila snov za vse šole od eno do šestrazredne, od prvega do osmega šolskega leta. Predavatelj je bil pripravljen podati metodiška navodila tudi za pouk slovnice, kar pa je moral — žal — radi pozne ure opustiti. O tej temi bo predavanje na prihodnjem zborovanju. — Vsled istega vzroka je odpadlo tudi predavanje tov. Tomažiča o »knjigovodstvu«.

Samostojni predlogi: Tovariš Franc Zupančič je izročil dva pismena predloga tihoča se izboljšanja gmotnega stanja učiteljstva v Prekmurju in izplačila diferenc na plači za čas od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924. — Tov. nadzornik Cvetko pa je izročil pismen predlog v zadevi stanarine in naturalnih stanovanj za šolske upravitelje. — Oba predloga sta odposlana na merodajno mesto.

Po sijajno uspelem zborovanju se je celokupno učiteljstvo podalo v prijazno Gornjo Lendavo, kjer je bilo pri obedu postreženo prav po staroslovanski gostoljubnosti.

+ OKRAJNO UCITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMEŠKI OKRAJ je imelo svoje redno zborovanje dne 13. junija t. l. na Čatežu pri Zaplazu. Udeležencev 48.

Tov. predsednik gosp. nadzornik M. Matko pozdravi navzoče in otvori zborovanje z željo, da bi tudi to zborovanje uspelo tako lepo, kot je navadno vedno bilo na Čatežu. Naše vrste počasi, pa stabilno rastejo. Naša zborovanja so bolj obiskana, odkar smo jih prestavili iz mesta na deželo. Zato ostanemo pri tej navadi do pozne jeseni.

Referent prosvetnega odseka tov. Fr. Hočevnar poroča v kratkem sledeče: Vsaka šola mora imeti svojo knjižnico. Ta se naj uredi o velikih počitnicah. — Nato poda nekaj kritike o naših šolskih knjigah. Abecednik je pretežak. Četrta čitanka ne odgovarja namenu. — V šolsko knjižnico se naj ne uvaja preveč knjig v vezani besedi. — Naša »Učiteljska tiskarna« naj bi izdala take povesti,

ki vlečejo, kot n. pr. Kekec nad hudim brezdnom in podobno. — Tozadevno se sprejmeta sledeča dva referentova predloga: 1. Vandotove pripovedi se naj izdajo posamezno vsaka zase, in sicer radi cene, da si jih morejo otroci tem laže nabaviti. 2. UJU naj po »Učit. Tovarišu« razglaši, kaj je z anketo za sestavo »Čitank za osnovne šole«. Obenem naj pazi na to, da ne bodo iste »Čitanke« za vso državo.

Diagrami v zemljepisu in v državnem gospodarstvu. Poroča tovariš Tone Lamut. Predavatelj omenja razne znake narodov, ki stoje na nižji stopnji kulture. Preide na znake, iz katerih so nastale v bistvu naše črke. Razmotriva o razvoju števil. Najboljše se je obdržalo in razvijalo dalje do današnje popolnosti. Navaja tudi razne znake, ki se še dobe med narodom. — Nato preide na najenostavnejše diagrame, ki nam omogočajo predstavljati si večje količine in števila v medsebojnem razmerju v raznih oblikah. Pokaže in opiše tudi nekaj prikladnih in za šolo uporabnih primerov. — Tovarišu T. Lamutu se priporoča, da se njegovi diagrami razmnožijo, kajti to je precizno delo, ki bi služilo šolam kot učilo.

Za glavno skupščino v Subotici se izvolijo nato sledeči delegati: Marija Franketova, Saša Dominko, Jožica in Albina Ahačičeva, France Berden in Erna Zajčeva. — Za pokrajinsko skupščino v Šoštanju so bili izvoljeni sledeči tovariši in tovarišice: M. Matko, L. Koželj, Marija Franketova, Namestniki: Fr. Hočevnar, Gizela Eklova in Anica Trpinova. — Nato se lepo uspelo zborovanje zaključiti.

Po zborovanju se je vršil izlet na Zaplaz in v okolico.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ je zborovalo dne 9. maja 1925 na Pilištanju. Zborovanja se je udeležilo 26 članov.

Pozdrav predsednika. Tov. predsednik je otvoril zborovanje ter pozdravil navzoče, posebno tov. Zoro Čukovo, ki se je prvič udeležila zborovanja.

Zapisnik. Tov. tajnica je prečitala zapisnik občnega zbora.

Dopisi. Na dopis »Narodno-prosvetnega odseka« se je poverila tov. Hernausu naloga, da skliče sejo okrajnega narodno-prosvetnega odseka, pri kateri se naj konstituira odbor.

Vabilo na naročbo »Zvončka« se je prečitalo. Predsednik je pozval člane, naj delujejo za razširjenje tega mladinskega lista.

Predavanje. Tov. Hernaus je predaval o temi: »Ljudstvo in mesta« kot nadaljevanje teme: »Nova pota zgodovinske vede«. Za globoko zasnovano predavanje je žel pristrčno zahvalo vseh članov.

Volitev delegatov. Za pokrajinsko skupščino v Šoštanju so bili izvoljeni: delegat tov. Hernaus namestnik tov. Lazar; za glavno skupščino v Subotici: delegat tov. Hernaus, namestnik tov. Potočnik.

+ BELOKRANJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 6. junija 1925 na Vinici.

Ta dan je bil posvečen starosti Belokranjskega učiteljskega društva tov. Lovšinu iz Vinice. Društvo mu je izročilo diplomu častnega članstva.

Vsi, ki cenijo in spoštujejo učiteljevo delo, so prišli, da se poklonijo slavljencu.

Tov. predsednik Barlé je pozdravil zastopnike občine Vinice. Sokola, požarne brambe, hranilnice in posojilnice, ki so prišli, da počaste svojega ustanovitelja-vodnika delavca. Najpristrčnejši pozdrav pa je veljal tov. Lovšinu. Pred 35 leti je prišel na Vinico, da uresniči geslo, ki si ga je postavil ob začetku svojega učiteljevanja: »Bodi učitelj in vzgojitelj naroda!« Uresničil ga je. Zvest samemu sebi — je ostal zvest svojemu narodu. Zanim so se zaganjali valovi življenja v to skalo — uglasili — izbrusili so jo — a ne izdoibli. S svojim delom v šoli in izven šole si je postavil živ spomenik, ki bo živel med narodom od roda do roda.

Tov. Lovšin je bil učitelj — bil je oče in mati otrok — odraslih in svojih tovarišev. Njegova ljubezen je bila bogata zakladnica, iz katere je črpal — a ne izčrpal — rodila je stoterne sadove.

Bil je buditelj — naroda — orač ledine — v katero je sejal, polagal svoje krepke misli in ostala so društva, katera je vodil vso dobo svojih let, da ob zatonu svojega življenja gleda njih moč in čilost. Ni se bal dela, ne plašil ovir, stopal je dalje po začrtani poti — dokler ni uresničil svojih mladeniških idej.

Odveč bi bilo, da naštevamo njegove tovariške vrline. Kaj je tov. Lovšin, so pričale solze, ki so zablestle v očeh navzočih, ko mu je tov. predsednik izročil diplomu, ki jo je izdelal tov. Čebular, z besedami: »Vzemi tovariš v lep spomin na svojo delovno dobo in vdano ljubezen belokranjskih učiteljev«.

K odlikovanju so mu čestitali vsi zastopniki društev, ki jih je on ustanovil. Istotako mu je čestital sreski šolski referent tov. Lukežič in postavil tovariša v zglede vsem. Ginjnen se je tov. Lovšin zahvalil. Ker mu je to odlikovanje najljubše, ga je vesel sprejel. Vsi navzoči so ga burno pozdravljali.

Čitanje zapisnika se je na željo vseh opustilo.

Tov. Kavčič je predaval zanimivo »Zgodovina Vinice in okolice«. Tov. Živojinovič nas je navduševal za »Narodno pesem«, ki bi se naj v osnovni šoli bolje gojila. Tov. Golobič pa nam je povedal o »Esperantu« in obljubil, da nas pri prihodnjem zborovanju seznanji z osnovnimi pojmi. Vsi referati so bili zanimivi in predsednik se je referentom iskreno zahvalil.

Tov. predsednik je pozval vse učiteljske, da se redno udeležujejo zborovanj. pristopi k Slovenski Šolski Matci, »Samopomoči«, redno plačuje članarino in nabira naročnike za »Zvonček«.

Za delegata državne skupščine sta bila določena tov. Barlé in tov. Maričeva. **Poverjenstvu UJU** se pošlje **resolucija** za izenačenje 50% popusta pri železnicah za vse, tudi upokojece.

Po zborovanju je bil skupen obed. Med petjem in govori je prehitro minil dan lepega slavlja.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO je zborovalo dne 20. junija t. l. v Mežici. Zborovanci so stali vsi še pod svežim dojemom težke izgube, ki je zadela naše društvo s pretrano smrtjo tov. Pavla Koširja. Predsednik se ga je spomnil v lepem, globoko zamišljenem govoru, stavljajoč ga nam kot sijajen vzgled tovariša, vzgojitelja, kulturnega delavca, kot moža, ki se je povzpел po svoji izobrazbi in širokem pogledu v duhovni svet na višine, ki jih redkokdo doseže, kot vzor-narodnjaka, ki si je s svojim življenjskim delom postavil trajen spomenik v narodu, kojega zvesti sin je bil do zadnjega diha. Zbor je sklenil, da mu postavi naše društvo nagrobni spomenik.

Izredno zanimivo je bilo predavanje tov. Mlačnika o modernih strujah v risarskem pouku. Predavatelju je kot priznanemu praktiku in poznavcu strokovne literature uspelo, s svojimi psihološko globoko utemeljenimi, s praktičnimi demonstracijami združenimi izvajanji prepričati in ozreti tudi one tovariše, ki bolj ali manj skeptično zro na moderna pedagoška stremiljenja. Izrazi se je želja, da bi izborna predavanje izšlo v tisku.

Zanimivo je bilo tudi poročilo zastopnika našega pedagoškega krožka o pedagoškem tednu v Mariboru.

Iz poročila o projektu osnovnošolskega zakona, ki ga je vlada predložila parlamentu, smo spoznali, da se nobena naših zahtev in želji ni uvaževala in da je projekt v sedanjih oblikah mnogo reakcije-

narnejši kot v prvotni, ko ga je prejel UJU v obravnavo in izjavo. Prišlo je do raznih sk.e pov, mimo drugega na predlog tov. Feiniga tudi do sklepa, da društvo odločno zahteva uveljavljenje disciplinskih predpisov uradniškega zakona tudi za učiteljstvo in da odklanja posebne disciplinske določbe v šolskem zakonu.

H koncu bodi še omenjeno soglasno sprejet in iz nacionalnega vidika utemeljen predlog tov. Zege, ki se izreka proti omejitvam potnih dovoljenj v inozemstvu in predlog, ki se obrača proti številnim uradno odrejenim zbirkam med šolsko m.adino.

Pedagoške in šolske drobtine.

× Reforma srednjih šol na Češkoslovaškem. Ker se pri nas često razpravlja o umestnosti ali neumestnosti srednješolske reforme, naj seznanimo čitatelje z zakonskim osnutkom, ki ga je izdelalo po obsežnih pripravah in številnih anketah in konferencah češkoslovaško ministrstvo prosvete oziroma njegov odsek za srednje šolstvo. Po novem načrtu bo moral vsak kandidat za visoke šole dovršiti osemletni srednješolski študij, tisti pa, ki ne mislijo nadaljevati študij, bodo lahko izstopili po sedemletnem uspešnem obiskovanju srednje šole. Razen normalnega šolskega tipa bo obstojal tudi klasični, slovanski in poskusni tip. Normalni tip bo imel štiri osnovne razrede, nato pa od petega do sedmega razreda dvoje panog: gimnazijo in realko, v osmem razredu pa tri oddelke. Na ta način se bo lahko vsak dijak šele po četrtem razredu odločil za gimnazijo ali za realko. Osmi razred bo pripravljaval dijake izključno za visokošolski študij. — Ukinjeni so takozvani predmeti (botanika, mineralogija itd.) in bodo obstojale samo vede (na pr. prirodne vede). — Učenci meščanskih šol bodo lahko normalno prehajali v odgovarjajoči razred srednje šole. Po dovršenem sedmem razredu položi vsak absolvent zaključni izpit in dobi spričevalo. Po dovršenem osmem razredu se polaga zrelostni izpit za visokošolski študij (matura). Šolski krogi se nadejajo, da bo ta reforma ustregla mnogim zahtevam in koristila osobito v praktičnem oziru, hkrati pa bo pripomogla, da bodo prihajali na visoke šole samo taki srednješolci, ki so res sposobni in ki se tudi dovolj zanimajo za znanstveno delo na univerzi.

LE ORGANIZIRANO PROSVETNO DELO nam bo doneslo večje in trajne uspehe, zato poročajte o vsem in vzpodbujajte vse, ki imajo voljo do dela, naj vstopijo v naš krog kulturnih in prosvetnih delavcev in naj korakajo z nami — za skupnimi smotri!

Odgovorni urednik Ivan Dimnik. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naslovi dobrih in zanesljivih stanovanj za dijake se dobe pri gospe.

LIKAR, Poljanska c. sta 87

„Vila Bergman“

Naročajte
šolske tiskovine
pri
Učiteljski tiskarni
v Ljubljani.

Vsem šolam v nabavo:

1^a ameriansko Prašno olje
raf., kisline prosto in brez vonja, znamke „Hygieni“,
v pločevinastih posodah in železnih sodčkih.

1^a Karbolinei

orehovorjave barve, usede prost

priporoča po nizkih cenah

Avgust Žlahtič

razpečavanje amerik. mineralnooljnih
in kemikalnih produktov

Telefon 66.

Maribor, Slovenska ul. 2.

Selikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK.
POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO.
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.